

SPECIAL MOTION OF THANKS TO MR. SPEAKER FOR HIS DISTINGUISHED SERVICES IN THE CHAIR FROM 15TH MARCH 1962.

Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—Sir, I beg to move :

“ That the thanks of this Assembly be given to Mr. Speaker for his distinguished services in the Chair from 15th March, 1962 ; that he be assured that this Assembly greatly appreciates the zeal, ability and impartiality with which he has discharged the duties of his high office and the judgment and firmness with which he has maintained its privileges and dignity ; and that this Assembly desires to place on record its deep and abiding sense of gratitude for the courtesy and attention which he has uniformly shown to its members, which has earned him the respect and esteem of all sections of this Assembly.”

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

“ That the thanks of this Assembly be given to Mr. Speaker for his distinguished services in the Chair from 15th March, 1962 ; that he be assured that this Assembly greatly appreciates the zeal, ability and impartiality with which he has discharged the duties of his high office and the judgment and firmness with which he has maintained its privileges and dignity ; and that this Assembly desires to place on record its deep and abiding sense of gratitude for the courtesy and attention which he has uniformly shown to its members, which has earned him the respect and esteem of all sections of this Assembly.”

†**Sri S. R. KANTHI**.—Sir, this motion ought to have been moved by the Hon’ble Chief Minister. As he is not keeping well, it has been my task that I move this motion and I am very glad that the task has fallen on my shoulders. I think that it is on account of God’s blessings that I have been called upon to move this motion. You remember Sir, that I was responsible to a certain extent in inducing you to accept this high office. I was at that time, the stop-gap Chief Minister and I thought that no less a person than your good self should occupy the Chair because I myself knew the value of this Chair and the exalted position with which it is associated. You agreed to the proposal and you were unanimously elected by the Hon’ble Members of this House as the Speaker of this august House.

Sir, looking to the record of the past five years, I feel the judgement and the decision of the House to elect you to this high office has been very correct and it has paid high dividends. Sir, at one time, I was also the Speaker and occupied the Chair for a period of five years. I know the difficult situation and the difficult task which the Chair is called upon to undertake. You have during the last five years had not

(SRI S. R. KANTHI)

only adorned the Chair, but also saw to it that the Assembly of the Mysore State has gone from strength to strength and I must say without exaggeration that the Mysore Legislative Assembly under your guidance has earned such a good name that the other States say that there is an Assembly which is not only very good, but correct in its attitude. Sir, you have looked upon us with the same eye, the same sense of responsibility and impartiality. You have been the repository of the privileges, rights and duties of this House. You have represented the House in the way that high-stature person can do justice to this office. You have given us new traditions and functions and continued the old traditions and functions and given us guidance and decisions on matters of difficult nature which can be said to be permanent decisions which find a place in the annals of the parliamentary procedure.

Sir, I must say that when the history of this Legislature is being written your name as Speaker will stand very high and it would be a sort of inspiration to all of us. Sir, you not only created the interest, rights and privileges in all sections of the House, but in doing so, you never lacked a sense of wit and humour. Even as early as yesterday, the proceedings were so good, so full of humour and wit in spite of the serious nature of the debate. That goes to your credit because it is possible that at a given time the emotions on either side of the House was running very high, it is the task of the Speaker at that time to restrain Members, which task during the last five years, you have performed with admirable proficiency.

Sir, I must also congratulate the Members of this House on both sides that they did their work and performed their responsibilities with the sense that was required of them. After all, Sir, this House is not a pulpit. It is not a congregation of religious human beings. It is a congregation of persons with human feelings with a mind, with a heart and with a brain, and as such they talked in this House as was in consonance with their spirit. But you Sir, always brought a sense of responsibility to the proceedings and inculcated in us a sense of understanding, tolerance, compromise and a sense of give and take. All these are high virtues and I am sure that in course of time the subsequent Speakers will emulate the great qualities with which you are endowed.

At this time Sir, I must also say a few words of high appreciation about my friend the Deputy Speaker and my Hon'ble friend the Leader of the Opposition. The Hon'ble Deputy Speaker did his best under you. I am sure he has learnt many things in regard to procedure and difficulties and how to solve them.

At the same time. I am grateful to the Leader of the Opposition for showing a high sense of responsibility. We know Sir, the Leader of the Opposition is a very good man. Sometimes he used to give himself up

to emotions. It is possible because human beings are prone to emotions. But soon after, a high sense of responsibility dawned on him and he used to come down. Sir, I must also congratulate all the members of this House on both sides for the excellent work they did during the last five years. That is why, under your able guidance, this House has risen in the estimation of persons elsewhere in our country. I was recently in Delhi Sir, where I heard a good meed of praise saying that the Mysore Legislative Assembly has done its best and it is a House which has to be copied elsewhere. I do not exaggerate. This came from no less a person, who is a very distinguished man in Delhi and I retorted saying that it is all due to the Hon'ble Speaker Mr. Vaikunta Beliga under whose guidance we are all working. That shows the great qualities of leadership that you have been endowed with and the great qualities of tolerance and compromise that you have exhibited during the last five years.

I hope that you will again appear on the scene as Speaker. At the same time, I know Sir, many more things about your private life and I always wish... .

Mr. SPEAKER—Please do not expose my private life !

Sri S. R. KANTH—Sir, I am sure, wherever you go, whatever you do, you will do the best, and we wish a long life and great prosperity in your future career.

I must also express my word of thanks for the Office. I myself had been associated with the office for full five years and I know how hard-working and sincere these people are, and how amiable and simple. I have not heard Members complaining against them, small complaints are bound to be there. But complaints of a serious nature have not been uttered against the office of the Legislature. And the new Secretary, Mr. Hanumanthappa is a person whom I have known for a long time. and longer than my self, you know him. Sir, I tried to bring him here. It was not possible. We have been lucky in getting him here and his services to the Legislature Department and also to this House are unique.

I hope Sir, that when Members are re-elected or when new Members come, they value the office and the high services that are being rendered by them.

I thank you Sir, for the excellent services you have done and the office and Hon'ble Members on either side of the House for the excellent piece of work that they have turned out during the last five years.

1-00 P.M.

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ತಿಪ್ಪ.—ಘಾಸ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ಸಭಾನಾರಾಯಕರು ಮಂಡಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ—ನಮ್ಮ ಸಭಾಪತಿಗಳಾಗಿರುವ ತಾವು ಈ ನಮ್ಮ ಸಭೆಯು ಯಾವುದ್ದು ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ನಿರ್ವಹಣೆಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿನ ವರ್ವತ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು 1962ನೇ ಮಾರ್ಚ್ 15ನೇ ತಾರಿಖಿನಿಂದ ಈ ಸಭೆಯು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸು ಈ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರ ಮನುಷೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುವನ್ನು ಇನ್ನಾಗಿ ಬೇಕಿನಬೇಕಂದು ಆ ದೀರ್ಗಿಗೆಯ ಬೇಕನ್ನು ಇನ್ನಾಗಿ ಬೇಕಿಗೆ ತಲುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಒಂದ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಬಹಳ ಯಾರ್ಥಿಕ್ಯಾಯಾಗಿ ಖದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಮೇನುಗಳು ಶಾಸನ ಸಭೆ ಎಂಬತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಂಡಿಸಿದಲೂ ಬೇಕೆಂದೂ ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಶ್ರೀ ಪ್ರತಿಂಧಿ ಸಭೆ ಹಾಗೂ ನಾಯಾಯಿವಿಧಾಯಕ ಸಭೆ ಎಂದು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಿಂತೆಗೆ ಇದು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳಾಗಿ 1957ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮುದೇ ಅದ್ದ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ಕೊಂಡಂತೆ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆ ಆಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಇಂತಹ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ನಾಯಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಿರ ನಾಯಿಕೆ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಮುಲ್ಲು ಎಷ್ಟೀಗೆ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸಮನ್ವಯಗಳು ಬಂದಾಗೆ, ನಾಯಾಯಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಮಯು ಬಂದಾಗೆ, ತಮ್ಮ ಮುದ್ರಿಷಾರ್ಥಕೆ ಬಂದಿತೆ ತಮ್ಮ ನಾಯಾಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಅತಿ ಚಾಕಚಕ್ರತೆಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಿಯರನುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ತಮಗಿರಿಂದ ವಿಶ್ವಾಸವಾದ ನಾಯಾಯ ಅನುಭವ ಧಿಂದ ಅನೇಕ ನಮನ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮುನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಈ ನಾಯಾಯ ಮೇಲೆ ತಾವು ಯಾವ ಪಾಟೆಯು ಕಡೆಯಿಂದ ಅಯ್ಯಿ ಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ನಾಯಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಇದ್ದು, ನಾಯಾಯ ದೇಶಕನ್ನು ನಮಗೆರೂ ಚಳ್ಳಿದ್ದೀರಿ. ನಾವಾದರೂ ಅನೇಕ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸಮನ್ವಯಗಳು ಬಂದಾಗೆ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಅವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಕೇಳಿದಾಗ ನಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಜ್ಞಾನದ ಬೇಕನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮಗೆ ಬುಣಿಯಾಗಿ ದೇಹನೇ. ನಾನು ಇರುವ ಈ ನಾಯಾನದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ಖಿಕಾರ ಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಾಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ನರಿಯಾದ ಅರಿವು ಇಲ್ಲದೇ ಹೇಳಿದಾಗ ತಮ್ಮ ಮೂಲಿಗೆ ಬಂದಾಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ನಾಯಾಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಾವು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮಗೆ ಬುಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಮೇನುಗಳು ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಇದೇ ಕಡೆಯು ಅಧಿವೇಶನ ವಾದುದಿರಿದ ನಾವು ಇಂದು ನಮ್ಮ ಗೌರಿವನ್ನು ತಮಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವು ವೇಳೆ ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ನಾಯಾನದಲ್ಲಿದಾಗ ಮಾತನಾಡಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ಕೇಳಿದಾಗ ತಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಂದೂ ಅವಕಾಶ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದಿನ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿರೂ ಇಲ್ಲ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಲು ಅಸೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದಿನಿಂದ ತಮಗೆ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿರಿಬಹುದು. ಅದರೂ ತಾವು ಅದನ್ನೇ ಲ್ಲಾ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾವೇ ನೋಡಿರುವಂತೆ, ಬಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಅಧಿವೇಶನ ಆರಂಭವಾದರೆ ಅದು ಮುಂದಿಗೆ ವರ್ಷಗಳೂ ಎಂದರೆ, ಸಾಯಂಕಾಲ ಅರು ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಸಾವಧಾನದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇಲ್ಲ ಏನು ಮಾತನಾಡಿದಾರೆ ಎನ್ನು ಪ್ರಾಣನ್ನು ಅಲಿಸಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸದ ಬಹು ತಾಕ್ಷಯಿಂದ ಕೇರ್ಮಾತ್ಮಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆ ತಮಗೆ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾದಿ ಹಾಗಿದೆ. ತಾವು ಈಗಿನ ಮೇನುಗಳು ದೇರ್ಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಾಫಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೇಕೆಂದು ವಾದುದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ದೇವರು ತಮಗೆ ಕೂಡಲೆ ಎಂದು ಹಾರ್ಡ್‌ಸ್ಟ್ರೆನ್ಸ್‌ನೇನೆ. ಸ್ವೀಕರ್‌ರವರ ನಾಯಾನ ಏನು ಪ್ರಾಣ ಬಿಹಳ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ಉನ್ನತ ನಾಯಾನ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಸ್ವೀಕಿಂಬಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ತಾವು ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗ್ನಿಗೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಮುಂದೆ ಯಾರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಬಂದರೂ ಸರಿಯೇ ಅರು ಈ ಉನ್ನತ ನಾಯಾನವನ್ನು ಆಲಂಕರಿಸಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ತಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ವೀಕಾರ್ಯಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅಂತಹ ಸ್ವೀಕಾರ್ಯಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಚೆನಾಗ್ನಿ ಬೇಕೆಂದು ಬರಬೇಕು ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಉತ್ತಮ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಚರ್ಚೆ ಈ ಮೇನುಗಳು ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ತಾವು ಆಗಾಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಈ ಸಭೆಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಸೇವೆಗಾಗಿ ನಾನು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಪಕ್ಷದ ಸಭೆಯನ್ನು ದೇವರು ತಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆಯೂ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ದೇವರು ಕೇಳಿದ್ದೀನೆ. ಮತ್ತು ನನ್ನ ಪಂದನೆಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಅಭಿನ್ನತ್ವೀನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಭೆಯ ನಾಯಕರು ನಮ್ಮ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಬಗ್ಗೆ ತಂದಿರುವ ನಿಷಾಯಿಚಾನ್ಯ ನಾನು ಹೃತ್ಯೋವ ಕವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಮಾಡಲಿಗೆ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಬಂದಾಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂತಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಇಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅದರೆ ಇವೊತ್ತು ಬಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ವಿನೆಂದರೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂತಿಯವರೆ ಸಭಾನಾಯಕರ ನಿಷಾಯಿಚಾನ್ಯ ಕುರಿತು ಬಹಳ ಚೆನಾಗ್ನಿ ಮಾತನಾಡಿದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದ್ದ ಎಂದು ಹಾರ್ಡ್‌ಸ್ಟ್ರೆನ್ಸ್‌ನೇನೆ.

ನಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನಾರಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಕರಿ ಪ್ರತ್ಯೇಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಬಿಗೆಹಿನು ತ್ರಿಶುಂದನ್ನು ನಾವು ಬೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಬೇಳೆಯ ಸತ್ಯಂತ್ರಾದಾಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಈ ನಷ್ಟಿಯನ್ನು ಯುತ್ಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಆಗಾಗೇ ನಮ್ಮೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಿಕರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಎಂತಹ ಕರಿ ಪ್ರತ್ಯೇ ಬಂದರೂ ಅದಳತ ಪಡೆವರನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಅಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಖಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಏಮುತ್ತಿಸಿ ಅಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ಇಂತಹ ತಮಗೆ ಇನಿಂದು ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿ ಕೊಟ್ಟ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಗಳನ್ನು ದೇವರು ಕರುಣೆಸಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಇನಿಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲ ಎಂದು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದೆ. ಬಂದು ವಾತನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ರಾನವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಈ ನಷ್ಟಿಯು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರತಕ್ಕ ವರು ಯಾವ ಬಂದು ಪಾಟಗೆ ನೇರಿ ಅವರು ಅರಿಸಿ ಬಂದರೂ ಅರ್ಥಿಸಿ ಸತ್ಯಾನಕ್ತಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಯಾವ ಪಾಟಗೆ ಸೇರಿದವರೂ ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತೆ ನಿಷ್ಪತ್ತಪಾತವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪೂರ್ಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾರಿಗೂ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾದೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಅದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಇದರಂತೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೀರ್ವಾಲಗ್ಗಾಡರೂ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದರಂತೆ ಈ ನಷ್ಟಿಯು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಬಿರುವವರು ಅವರೊಳ್ಳವಾಗಿ ಅಯ್ಯಿಯಾಗುವದು ಬೇಳೆಯಿಲ್ಲದೆ ಎಂದೂ ಸಾಹಸಿಗಳನ್ನು ಅಗ ಸಭಾನಾಯಕರಿಗೂ ಸಲಹಿ ಕೆಂಪಿದ್ದೇವು. ಎಂದರೆ ನಾನ್ ಪಾಟಗ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಇಲ್ಲಿರಿಗೆ ಎಂದು ಮನವಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವು. ಮುಂದೆ ಅದೇನಾಯಿತ್ತೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟನ್ನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಾದಾದರೆ, ಪ್ರಸಾಪರಭುತ್ವ ಯಾಶಿಸ್ಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಿಕರಿಸಬರ ಸತ್ಯಾನಕ್ತಿ ಬಿರುವವರು ಬೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿವು ಇರುವವರನು ನುರಿತವರನು ತಿಂಗಳಕ್ಕೆ ಪರಿಷಾರ ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಬೇಳೆಯು ಬಂದಿದೆ. ಮತ್ತು ಈ ನಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಅದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವಾಗಲೂ ಬಿರಿ ಏಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲಿ ವಾತಾಡುತ್ತಾರೆ ನರಿಯಾಗಿ ವಾತಾಡುವದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಅಧಿಕಾರ ಪಕ್ಷದ ಹಾಗೂ ವಿರೋಧ, ಪಕ್ಷದ ಗುರಿ ಏರಿಯಿಂದ ಬಂದೇ. ದೇಶದ ಹತ ದ್ಯುಮ್ಮಿಯಿಂದ ದೇಶದ ಜನತ ಸತ್ಯಾನಕ್ತಿಯಿಂದ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಕಾರದ ಗುತ್ತಾದನೆಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದ್ಯುಮ್ಮಿಯಿಂದ ನಾವು ಅಧಿಕಾರ ಪಕ್ಷದವರ ದೇಶಪಂಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಏಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ತ್ರೈಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ ನರಿಯಾಗಿ ವಾತಾಡುವದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಅಧಿಕಾರ ಪಕ್ಷದ ಹಾಗೂ ವಿರೋಧ, ಪಕ್ಷದ ಗುರಿ ಏರಿಯಿಂದ ನರಕಾರಕ್ಕ ನಾವು ತೋರಿಸತಕ್ಕ ಏಷಾರಾಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕುತ್ತಿರುವ ಗಳನ್ನೇ ಕೇಂದ್ರಿಸಿದಿದ್ದಿರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಕಾಗಾರಾದರೂ ಹೇಳುವುದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರ ಯಾವಾಗ ಏಕೇ ಮಾಡಿದರೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ದವರು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ದೇಶಪಂಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಎನ್ನುವದನ್ನು ನರಕಾರ ಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅಷ್ಟೇ ನಾತು. ತಾವು ಅಂತಹ ತಪ್ಪಿಗಳನ್ನು ಬಹುದೇ ಇಡೀ ರೀತಿಯಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಪಕ್ಷದವನ್ನು ನರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಅಗುವಿದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ರೋಪದೋಪಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವದಕ್ಕೆ ನರಿಯಾದ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಪಕ್ಕಾಗಿ ಏಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೇ ವಿನಾ ಬೇರೆನ್ನಲ್ಲ. ತಾವು ಹೋಗುವ ದಾರ, ನಾವು ಹೋಗುವುದೂ ಬಂದೇ ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಅದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು, ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತರಬೇಕು ಮತ್ತು ಜನಗಳಿಗೆ ಉದ್ದೇಶ್ಯಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಇನ್ನಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದ್ಯುಮ್ಮಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗಳಾಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೇ ಹೇಳಿತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲೂ ಇದು ಕೊನೆಯ ಸಲಪದ ಅಧಿವೇಶನ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಿರ್ವಹಿಸಲಿರುವ ಒಳಿರೂ ಬಂದಾಗಿ ದೇಶದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ., ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ನಾಯಿಕರು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮೆ ಈ ಜಾಲಾರ್ಜಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರೂ ನಮಗೆ ನಕಾಶು ಮಾಡಿತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿರಿಗೂ ನನ್ನ ಪಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಮಗೂ ಅಭಿನಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತಾಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೇ (ಹೆಚ್ಚಿರು).—ಪ್ರಾಯಿ, ಕಳೆದ ಸಿದ್ದ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತಾವು ಈ ನಷ್ಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸತ್ಯಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ ಈ ನಷ್ಟಿಯು ನಡೆವಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಾರ್ಥಾ ಸತ್ಯಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ತಾವು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಅಂತಹ ಸತ್ಯಂತ್ರಾದಾಯಗಳಿಂದ ಕಳೆದ ಸಿದ್ದ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಈ ನಷ್ಟಿಯ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯುವ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗು ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಜನರು ಮಾಡುವಕರು ಈ ಶಾಸನ ನಷ್ಟಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಅರಿಸಿ ಬಂದರು, ಯಾವಕರ ಪರವಾಗಿ ನಾನು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ)

ತಮಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಪಿಸಿ ಈ ಯುವಕರು ಈ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಏಕೆಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಸರಕಾರದ ಲೋಕದ ದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವಾಗ ತಾವು ಬೆಳೆಯು ನಂತರ ದಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಲು ಸರಿಯಾದ ಬಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನೆ ಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಾವು ಅನೇಕ ನಾರಿ ಈ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶದ ಪಾತಾವರಣ ಬಂದಾಗ ಬಹಳ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ ಯುವಕ ಶಾಸಕರಿಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿದುದರಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅತ್ಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುತ್ತು ತಾವು ಬಹಳ ನಾಯಾಯಾದಿಗಳಾಗಿ ಬಹಳ ಅನುಭವಿಗಳು ಆಗಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಪಾಲ್ಪಿಮೆಂಟ್ ಸಂಪೂರ್ಣಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನುರಿತವರಾಗಿ, ಎಂತಹ ತಕರಾರು ತೊಡಕುಗಳು ಬಂದಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದ ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಬೆಳೆಗೆಯಿಂದ ನಾಯಿಂಕಾಲದವರೆಗೂ ವಯಸ್ಸಿನ ಗಳನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟದಾರರೂ ಬಂದು ದ್ವಿತೀಯತ್ವದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಕೊಂಡು ನಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದು ನಿಷಿವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಅರ್ಥಕರವಾದುದು. ತಾವು ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕೂಡ ಬಂದು ಉನ್ನತವಾದಂತಹ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಬೆಳ್ಳಿಯಾದು. ಇನ್ನು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಉನ್ನತವಾದ ಸ್ಥಾನವೆಂದರೆ ಲೋಕನಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರತಕ್ಕಾಂಥದ್ದು. ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವ ಬಂದು ಅವಕಾಶ ವನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನ್ನು ತಮಗೆ ದಯವಾಲಿಸಲಿ ಎಂದು ನಾಬೆಳ್ಳಿರೂ ನಮ್ಮ ಹೃತಿಯ ಕ್ರಿಯೆಕರವಾದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೂ ಈ ನಭೆ ನಡೆಯುವ ಕೂಲಿದಲ್ಲಿ ಸಕಾರರವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಮಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ನಹಾಯಿಕಾಗಳಾದ ಸೈಕ್ಕಿಲಿಯರಿಗೆ, ದಿವ್ಯಾಚಿ ಸ್ವೀಕರವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ನಾಕೆರಿಪಗ್ರಾದರಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಾನು ಯುವಕ ಶಾಸಕರ ಪರವಾಗಿ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಪಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಅರೋಗ್ಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಪರವಾತ್ಮನು ಕರುಣೆನಲ್ಪ ಬಂದು ತೆಳುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು.

ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇಂದು ಪಟ್ಟಿಕೆ ಅಕ್ಷಯಿತ್ತು ಕರುಣಾಗಲ್ಲಿ, ಎಸ್ಟ್ರಿಚೆಷ್ಟ್ ಕರುಣಾಗಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ಅತ್ಯಾರೆನ್ನ ಕರುಣಾಗಲ್ಲಿ, ಶಿಫಾರಸ್ ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಆ ಶಿಫಾರಸ್ ಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಚೆರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ನಕುರ್ ರದೆವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ಮವನ್ನು ಎವಂತನೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಿಂದ ಆಗಾಗ್ಯೇ ಏನೇಂದು ಸೆಂಟ್ ಗಳನ್ನು ಬಂದಿವೆ, ಅವಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟೇಲ್ಲದೆ, ಈ ಬಂದು ಸಂಭರ್ ದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಟ್ಟಿಗೆಬಿಂದು ಬೇಕ್ಕೊಂಡೆ ಕೆಲವು ಸಂಭರ್ ದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಆಗಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕ ಅಥವಾ ಏರೋಡ್ ಪಕ್ಕ, ಎಲ್ಲ ಪನಾದರೂ ಅಲ್ಲಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅವಾಯ್ ವಾತಾವರಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮರಣತಕ್ಕದ್ದು ಬೆಳ್ಳಿಯಂತೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಈ ದೇಶದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಬಂದಲ್ಲಿ ಬಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಹೊತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಶಾಸಕರಾಗಿರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ಅವಕಾಶವ್ಯಾಪ್ತಿ. ನಾವು ಇಲ್ಲ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಂಥಿಯುಂತೆ, ಬಂದಿರುವಾಗ ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಬಹಳ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ, ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಬಹಳ ಮಹಿಳೆಗೆ ಕಾರಣಕರ್ತರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮಿಂತಹ ಅನುಭವಿಗಳಿಂದಲೂ, ಏಕಾಲಕ್ಷ್ಯದಬ್ಯಾದಪರಿಂದ, ನಮಗೆ ಬಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಈ ಬಂದು ಪರ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದುದು ನಮ್ಮ ಬಂದು ಭಾಗ್ಯಪೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ತಮಗೆ ದೇವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತಾರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಲಿ, ಅಮೃತ, ಅವನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸೇವೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬದಗಲಿ ಎಂದು ಪಾರ್ತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟೇ ಪರ್ವಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶದ್ದು ಒಕ್ಕೆ ಒಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಗೊಂದಲಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಈ ದೇಶದ ಕೆಲಸವನ್ನು, ಅವರು ಎಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ, ನಾವು ಭಾರತೀಯರು ಎಂದು ತಿಳಿದು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡೋಣ ; ಕೊನೆಯುದಾಗಿ ತಮಗೆ, ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಎರಡೂ ನದಸ್ಯರಿಗೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ವಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†SRI P. F. D'MELLOW (Nominated).—Mr. Speaker, I am deeply conscious of the great privilege that has been given to me to associate myself with the sentiments that have been expressed on this motion, Sir, as the hon'ble Minister who moved the motion has correctly stated. the office of the Speaker is viewed as repository of all the rights and privileges of the House. If I may add, it is more so in respect of those of the minority opinions. Mr. Speaker, representing as I do a microscopic minority opinion, I am deeply conscious of how much I owe to you and through you to the House and to the Government for the kindness and courtesy extended to me and I have always believed that it was so because of your attitude to the opinions of even those of us who happen to sit so distant from you. I am conscious of the kindness that the Government through you have shown towards the opinions of the minority that I have the honour to represent, particularly the kindness shown in my pleadings on behalf of education. I know that in associating myself with the sentiments expressed about you, I am voicing the opinion of a large number of people outside. You and the Deputy Speaker during the last five years and if I may add this august House, have demonstrated to many doubting Thomases in the World that Parliamentary Democracy is in no danger of leaving our land and that it has taken deep root and we the minority are grateful. I thank you once again and thank the Government.

† ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮೆ (ಗುಂಡುಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ನಾವು ಕುನಾವಜೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದು ಈ ದಿವಸ ಪರ್ವಗಳ ಅವಧಿಯು ಕೊನೆಯು ದಿವಸ. ಇದು ನಿಷಾಂಕಾಯಿ ಷಾಸಕರಾದ ದಿವಸ. ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬಿದು ಆಗಲ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ದಿವಸ. ಸ್ವೇಧಿದಿದ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರೇಕ್ಷಾತ್ಮಿಯಿಂದ ಇರತಕ್ಕಂಥದವರನ್ನು ಆಗಲ ಬಹು ದೂರ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಣಾ ಈ ನಂಭಿಗೆ ಕೆಲವರು ಬರಬಹುದು ಅಥವಾ ಬಾರದೆ

(ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮೆ)

ಇರಬಹುದು. ಅದರೆ ಅಗಲ ಹೋಗುವಾಗ ಯಾವನ ಪದುತ್ತೇವೆ. ಈ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕರೆದ 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜನಗಳ ಸೇವೆ ವಾದುವುದಕ್ಕೆ ನವಗೆ ದೇವರು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರ್ಹಾನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 5 ವರ್ಷ ಕಾಲ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಬಿಯವರು ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗೇ ನಮಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಸೇವೆ ನಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡು. ಈ ಬದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಏಕಾರವಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸು ಮಾತ್ರ ಇಂತ ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಅಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಇಮ್ಮೆ ದಯವನ್ನು ಅಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆ ರೂಪತಾಪದಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಡಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲವ ವಾದುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇವರು ಇದಕ್ಕೂ ಉನ್ನತ ನಾನ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಮ್ಮೆ ದಯವನ್ನು ಅದ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ನಿಜವಾಗಿ ಯಾವರಂತಹ ಕರ್ತನ ವಾದಾಲು ಶಕ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಬೇಕೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಪಾರ್ಟಿಯೆಂಬ ಸ್ವೀಕರ್ತಾ ಅಗಿ ದ್ವಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂದು ಜರ ಹೇಳಿವುದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗುನ್ನತ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ನಂತೋಽಪ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮತ್ತೆ ವಾವನ್ನು ಬಂದರೂ ನಂತೋಽಪ. ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪದವಿ ದೂರಕಲ, ಸುಧಿಫ್ರ ಅಯುರಾರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯ ದೇವರು ಅವರಿಗೆ ಕರುಣೆಪಲ, ಸಕಲ ವಿಧ ವಾದ ಭಾಗ್ಯ ನಂತರವು ಕೊಡಲ ಎಂದು ಪಾಠ್ಯನುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾರೋಪಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಈ ಅನೆಂಬಿಯ ಸ್ವೀಕರ್ತಾ ಅದವೇಲೇ ಈ ತಮ್ಮ ಆವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಏಧಾನ ಸಭೆಯನ್ನು ಒಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಿರ್ಲಿ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಘನತ್ಯಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಷ್ಟೀ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ದೇರೆಗೇಟ್ನೆ, ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಬಂದಂಥ ಆನೆಂಬಿ ಸದಸ್ಯರು ಈ ನಮ್ಮ ಸಭೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಇದು ಇಡೀ ಏಷಿಯಾರಿಲ್ಲಯೇ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಅನೆಂಬಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪೂರ್ಯ ಯೈಕ್ತ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಅಗಿದೆ. ತಾವು ಈ ಅನೆಂಬಿಯ ಸ್ವೀಕರ್ತಾ ಅಗಿ ಈ ಕರೆ ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿರ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಗಾಂಧಿರ್ಯಯಾಕ್ತ ಪರಾನಾಲಿಟಿ ಅಂದರೆ ಯೈಕ್ತತ್ವವೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಿಹಾದು. ನನ್ನ ಏತ್ತರೂಭೂರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಏರಿವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದಾಗ ಈ ಸಭೆಯು ಏಷಿಂಬಣೀಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ತಾವು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬರುವಾಗ ಕೂಡ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆ ಸ್ವೀಕಾರ್ಯನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಗೆ ಮುಖದಿಂದ ಎಲ್ಲಾರೂ ನಮನಾರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ಸ್ವೀಕಾರ್ಯನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕುಳಿತ್ತಾ ತೋರ್ತುತ್ತೀರಿ. ಈ ಸ್ವೀಕಾರ್ಯ ಒಳ್ಳೆ ಕರೆ ತರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆ ನಡೆದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕರೆಗೊ ಗಮನ ಇಂಷ್ಟೀಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುತ್ತೀರಿ. ಏಷಿಂದ್ಲೀ ನಲ ನಾವು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಾ ಇರುವಿದಲ್ಲ. ಅದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ಹೇಳಿವುದನ್ನು ತಾಂತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ತಾವು ಕೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇದನ್ನು ನಾನು ನೆಲೆಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಒಂದು ನಿಷಯಿದ ಮೇಲೆ ಸಭೆಯ ಅರ್ಥಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿವಾಗ 'Ayes have it,' 'Noes have it' ಎಂದು ಹೇಳಿವುದು ಕೂಡ ಸ್ವೀಕಾರ್ಯ ಅಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದೂ ಕೂಡ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ನಲ ತರುಣ ಸದಸ್ಯರು ರೇಗಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತ್ಯ ಗಾಂಧಿರ್ಯವನ್ನು ತಾವು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವಿರಿ. ಹೆಚ್ಚಿದ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡಿ ಹೇಳಿವುದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ತಾವು ಪಾರ್ಟಿಯೆಂಬ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಆಗುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಆತೆ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದರೂ ನಂತೋಽಪ. ಇದಕ್ಕೂ ಉನ್ನತ ನಾನ ದೊರೆಯಲು ಎಂದು ಹಾರ್ಡೆನ್ನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಭೆ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಅನೆಂಬಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚಿದ ಪಕ್ಷದವರಾದ ನಾವು ಸರಕಾರವನ್ನು ಕ್ರಿಕೆ ಮಾಡುವಾಗೆ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಯ ಮೇಲೂ ಹೇಳುತ್ತೇ ವಾಗಿ ದ್ವೇಷ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನಾಡಿನ ಪಕ್ಷದ ನಮಗೆ ಅನಮಾಧಾರ ಸಂತಾಪ ಅಗಿರುವುದು ಅಂದರೆ, ಕೆಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವುದು ಈಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದು ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಎಂದು. ಕೆಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಪಡೆಯಲು ನಾವು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ತಿಳಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಈ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಕಂತನ ವಾದು ದಿ ೧೦.೧೧ ಕೆಂಪ್ಲಿಕ್ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಹೂರತು ಬೇರೆ ಯಾವಡೂ ವೇ ಮತ್ತು ಕರ್ವಾ ನೆರ್ಹು ಅಕ್ಕೆಂಬ್ಲೆ ಫಾನತೆ ಗಾಂಧಿರ್ಯ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಇದನ್ನು ಒಂದು ಮಾದರಿ ಅನೆಂಬಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ

ಎಲ್ಲ, ಅವರುಗಿ ತಪ್ಪನ್ನು ವಂದಿತುತ್ತೇವೆ. ತಾವು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಈ ಅನೆಂಬ್ಯಾಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಬುಕ್ಕೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಸ್ತು ಮಾತ್ರ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀಮಾತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮೆ ಹರೇಂದ್ರ (ಗಾಂಧಿನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಈ ಬಹು ವರ್ಷ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಅದು ಬಂದು ದೇಶಿಕ್ಯಾ. ಪರಿಣ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಬಂದು ಕರಿಣವಾದ ನಮ್ಮಕ್ಕೆ, ಬಂದಾಗ ತಾವು ನಗೆ ಮುಖ್ಯವಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಹು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾವು ಹಾಜೀಯಿಂದ ನಿಧಿ ನಗುವಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇಂಥ ಒಂದು ಅಪರಾಧ ವಾದ ತಕ್ತಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ. ಈ ಬಹು ವರ್ಷ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೀಲ್ಲರನ್ನು ಯಾವ ಬೇರೆ ಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮೀಗೆ ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಿಗೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ವಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಮಹಿಳಾ ನಡನ್ನೀಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ತಮಾಗೆ ಧರ್ಮವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಧವಾಗಿ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗ್ರಂಥ ಪದವಿಗೆ ಬಂದು ಬೇರೆಯ ಅರೋಗ್ಯ ವಂತರಾಗಿ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಬೇರಗಲ ದೇವರೂ ನಿಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹಾರೇನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಿ ದೊರೆಯಲ ಎಂದು ಹಾರೇನಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಾರುಕ್ಕೆ (ಕಡೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾಂತರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಬಹು ವರ್ಷಗಳ ಈ ಸಭೆಯ ಕೊನೆ ದಿವಸ ಇದು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸಭೆಯು ನಾಯಿಕಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿರಂಗಭ್ರಾತರ ಪರವಾಗಿ, ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಿರು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಂತಿ ಅವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದು ನಾನು ಹೃತ್ಯುರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

1-30 P.M.

ನಾಯಿ, ತಾವು ಈ ಅಧಿಕಾರ ಪದವಿಗೇರಿದಾಗ ನಾವು ತಪ್ಪನ್ನು ಬಹಳ ಮಾನ್ಯವುಂದ ಹೊಗಳಿದ್ದೇವೆ, ಬಹಳ ಅನಂದದಿಂದ ಬರವಾಡಿಕೊಂಡೆವೆ. ಈ ಬಹು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿವೆ. ಆದೇ ಆ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಆ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕ ತಕ್ತಿವಾಗೇ ಕೊರತು ಯಾವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳೂ ಅಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಿ, ಆ ಕರ್ತವ್ಯಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಂತಿ ಅವರು ಈ ಕರ್ತೆಯವರನ್ನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ನಾಯಿಕರನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಅದರದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಅವರಿಗೂ ಕೊಡ ಧರ್ಮವಾದಗಳನ್ನೀರಿಸಿರು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಾನೂ ಕೊಡ ಆ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಿಕರನ್ನು, ಆ ಪಕ್ಷದೀರ್ಪಿತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಪರಿಸ್ತು—ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಅನುಭವದ ಮೇಲೆ ಪಾಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಯುಂಗ್ ಬ್ಲಾಡ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ್ದರೆ—ಅವರಲ್ಲಿರಿಗೂ ಕೊಡ ಧರ್ಮವಾದಗಳನ್ನೀರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟ ದಿವಸಗಳಿಂದ ನಾವು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ರಾಜ್ಯವೇದರೆ ಏನು ನಿಧಿ ಎಂದರೆ ಏನು, ನಾವು ಬೀಳೊಳ್ಳದತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಈತ್ತಿ ಹೇಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಚಾತನಾಡಿದ್ದೀರು. ಅದನ್ನು ಅರಿಯಿದೆ ಎಣ್ಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಡ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಪ್ರಸಂಗವಾದರೆ ಹೇಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವಾದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನಿಂದ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಯಾರ ಮನಸ್ಸಿಗಾದರೂ ನೋವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ನೋವಾದಾಗಿದ್ದಿರು. ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅಂಥದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಮರಿಯಾವುಷಿದ್ದು ಬಹುದು ಎಣ್ಣಯಿಲ್ಲದೆ ಎಂದು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ, ನಾಮಾಂಹಿಕವಾಗಿ ಪಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾವು ಎಲ್ಲರೂ ಮುಂದೆ ಈನಾವಣೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈನಾವಣೆಗೆ ಹೋದಾಗಲೂ ಕೂಡ, ಈನಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲದು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ನಾನ್ನಾದ ಈನಾವಣೆಯ ಮಂಟ್ಪ ಎಲ್ಲ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯನಾಗಳ ಈನಾವಣೆಯ ಮಂಟ್ಪಕ್ಕಂತಹೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆಂದು ನಿಧಿ ಈನಾವಣೆಯ ಮಂಟ್ಪ, ನಮ್ಮ ಈನಾವಣೆಯ ಮಂಟ್ಪ ಪ್ರತಿಯಾರ್ಥಿ ಪ್ರತಿಯಾರ್ಥಿ ಚಾರುತ್ತದೆ ನಮ್ಮ ಮಂಟ್ಪವನ್ನು ಇಷ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಾರು. ಉನ್ನತ ಮಂಟ್ಪವನ್ನು ಕಾವಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಎಲ್ಲರನ್ನು ನಾನು ಪಾರ್ಥನೆಸುತ್ತೇನೆ.

ಎಷ್ಟು ಜನ ಈನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇವೆಯೋ ಗೇತ್ತಿಲ್ಲ. ಈನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿದ ಬರಹಾದು, ಬಾರದೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಈನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಚರ್ಚನೆ ಏನು, ನಾವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಏನು ವುದು ಬಹಳ ಮಂಟ್ಪವನ್ನು ಹೊಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರು. ಈ ದಿನ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾಬಾನ್ಯನ್ನು ಹೊಸಿ

(ಶ್ರೀ ಚ. ಮರುಳಪ್ಪ)

ಹೇಳಿಕುಲ್ಲಿ ನಾನ್ಯಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಣಯದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿಶೇಷ ಉಕ್ತನದಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ವಿರೋಧ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಇಲ್ಲದೆ, 'ನೋ' ಎಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಿದೆ ಸಂದು ಬೆಳ್ಳಿಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲದ್ದು ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಾನ್ಯಾ, ಈ ಪ್ರಸಂಗವಾಗಿ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಿಲ್ಲ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕುನಾವಣಿಗಳೂ ನಡೆಯುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾವ ಪಕ್ಷ ಪಂಗಡಗಳಿಗೂ ಸ್ನೇಹಿದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಬುನಾವಳಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಉನ್ನತ ಮಾರ್ಪಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಿಂದೂನಾನದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಎಲ್ಲ ಯಾದರೂ ನಡೆದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗದತ್ವವಾದ ಅವಕಾಶ ವಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲ, ಬಡಲ, ಇಂಥ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊದಲು ನಾವು ಹಾಕಿ ಬೇರೆಯಾಗಿರು ಮೇಲ್ಮೈಯಾಗಬೇಕು. ಅಂಥ ಬಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ರಾಖಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬಿಸುವುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷಮಹಾತ್ಮಯೇ, ತಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಸಭೆಗೆ ಬಹಳ ಕೆಳೆಯನು ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ನಮ್ಮ ಮಾಜ್ಞಾ ಮಾಜ್ಞಾವನ್ನೂ ಪರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ಮಾಜ್ಞಾ ಬಹಳ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಬಹಳ ಉನ್ನತ ಮಾರ್ಪಡಿ ತಂದಿದ್ದೀರಿ, ಬಹಳ ಯಾಶಸ್ವಿಯಾಗಿ, ದ್ವಾರಕೆಯಾಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಪಡೆದಂಥ ಈ ಸಭೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬಹಳ ಭಾಗಗ್ರಾಮ ಯಾದುದು, ಇದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಣಿಯಾದರೆ ತಪ್ಪಾಗಿರಾರು ಎಂದು ಹೇಳಬಿಸುವುತ್ತೇನೆ. ಈ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗೂ, ಅಧಿಕಾರ ವರಗೆ ಪರಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವವನ್ನು ಹಿಡಿಸಲು ಬಹಳ ಸಹಕರಿಗಾಗಾಗ ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರರಿಗೂ ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಹಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ದ್ವಾರಕೆಯಿಂದ ಸಭೆಯ ಗೌರವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದ್ದೀರಿ. ಹಿಂದೂನಾನದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ದೇಹದ್ದು ಪದವಿ ತಮ್ಮೇ ದೊರೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಮಗೂ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕೂ ಅಯ್ಯಾರೋಗ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮಕೊಡಲು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ (ದಾರವಾಡ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ಮನೆಯು ಬಹಳ ನಮಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿಯವರು ತಂದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಹೃತ್ಯಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದುಂಥ ಕೃತ್ಯಾತ್ಮಕ ತೆಯನ್ನು ಹೃತ್ಯಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ಹಿಂದೂನಾನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಂಥ ಕೆಂಪಂತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಲೇ ಬುದ್ಧಿಯಂತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿತ್ತೇನೆ. ಬಹುದ್ದು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದಾಗ ಮುಂಬೆಗೇ ಬಂದು ದೆಲಗೇಷನ್ ಹೋಗುವಂಥ ಸಂಧರ್ಥ ಬಂದು, ಒಬ್ಬ ದುಂತಿಯಿರಬಹುದ್ದು ಹೇಳಿದೆವು. ಮುಂತಿಗಳಾದವರು ಅವರ ಕಾಲನ್ನು ಮೇಳಿಸಿ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಕುಲತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲರು ವರದು ಮುಂತಿಗಳ್ಲಿ, ಬೇರೆ ಯಾರೇ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಆಂತಿ ಕಡೆ ಹೋದೆವು. ಆಗ ಅವರು ಏಕ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿರಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೆವು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆವು. ಅವರು ಒಮ್ಮೆಯೇ ಸುಷ್ಪತ್ರಾಪನ್ನು ಚೀಟಿರ್ ಮೇಲೇ ಬೆರಿಸಿ, ನಾನೇ ಮುಂತಿ ಬುನ್ನು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೊಡರೆ ನಾಥಾರಳ ನಿವಾರಿಗೆ 70-72 ವಯಸ್ಸಿರ ಬಹುದು—ಸಿಮ್ಮೆ ನಡಾವಳಿ, ಆ ಸ್ವೇಚ್ಚಾ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ ಇಂಥವರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಪಡಕದ ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರು ಧನ್ಯ ಜನರಿ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮನೆ ನೀವೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದುದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಮುಂತಿಗಳಾದ ಸಿಟಿಲಂಗಪ್ಪನವರೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿ ಅವರೂ ತಮ್ಮನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದುಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೂ ನಾನು ಧನ್ಯವಾದ ಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂಧರ್ಥದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಬಾಳಿಗ ಅವರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಗೂಪಕ್ಕೆ ಕೂಡುವಾಗ, ಚಾ ಕೂಡುವಾಗ, ಪ್ರತ್ಯೇಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಮಗೆ ದೊರೆತಿರು ಚ್ಯಾನ್‌ಎಂಬ ಫಲವಾಗಿ ತಾವು ಇಚ್ಛು ಬುದ್ಧಿಯಾದರೂ ಇಚ್ಛು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅದನ್ನು ಚಾಲಾ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನಾವು ಸಾಯಂತ್ರಿಕ ತನಕ ಮರಿಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ಇನ್ನು ಯಾರು ಯಾರು ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದುನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ನವರು ಮತ್ತು ಅವೇರಿಕಾದವರು ಅವಕಾಶವಾದಿ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಸಕ್ಕಿಟ್ರಿ ಅಥವ್ ಸೈಂಟ್‌ಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷ ತಿಕ್ಕಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅದೇ ಇರಿತ್ಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ತರಬೇತಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಾರೂ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಿನಾಗಿ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಸತ್ಯಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಏರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನಾಡಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಿವರವನ್ನು ಯಾವಾಗ ತರಬೇತು, ಹೇಗೆ ತರಬೇತು ಎಂಬುದನ್ನೇ ರಾಳು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೇಗೆ ಕಳೆದ್ದಿನ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಶ್ರಮಿಸಿ ಒಂದು ಮಾಡರಿ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆಯೂ ಕೂಡ ಅವರೆ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪಡಯಿಯನ್ನು ಲಂಕರಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ತೆನಾಗಿಗೂ ಗುರುತ್ವದೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮುದು ಮಾಡರಿ ಅಸಂಖ್ಯೆಯ ಗಳಿಗೆ ಹುದ್ದಾಗಿ ಎಂಬಿ ಭಾವಸಲು ದೇ. ಹೈದರಾಬಾದ್‌ ಅಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪೇಸರ್‌ ಪೇಟಿನಿಂದ ಹೊಡೆದಾದಿದರು, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್‌ನಿಂದ ದಿನಿಂದ ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಂದು ಬಿಂದಿನಿಂದ ನಡನ್ನರೆ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಕಿಡಿದರಂತೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಕುಂಫಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಹೊಡೆದಾಗಕ್ಕೆ ಅರಂಭಿಸಿದರಂತೆ. ಹೇಗೆರೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯುದು ಕೇಳಿಬಿಂತ್ತಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇದೊಂದಕ್ಕಾ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲಿದುತ್ತೆ ಸತ್ಯಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವು ಮಾಡಿರುಬಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲರೂ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿನ ಬೇಕಾದ ವಿಷಾರವಾಗಿದೆ.

ఆ మనుస్యుల్ల మాన్య నదస్యరుగాను ఒబ్బొల్లి బ్లూరు ఒండొందు రితియుల్లితమ్మ వైతిష్ట్యా వమ్ము బేసిసికోండుబందిద్దారే. ఎల్లరూ బకశ సౌజన్యానింద వత్తిసిద్దారే. శ్రీ ఎన్. ఎం. కృష్ణరావు ఒర్చియి పాలిమేంట్ స్టోలన్స్లు బ్రిటిష్పర సంప్రదాయింంత మాతనా దుత్తిద్దురు, ఇను మాతనాదిదరూ క్రీమాన్ కథప్పనులు అప్పాలు ఒందు తేలు, ముక్కు జ్ఞాప్తస్వవర భాషణవాదరోణ బ్రిక్సెగా సురిషా, ర్యాచసిద్దప్పును నచరు కాన్సప్రప్తియింద కూడి సభేషున్ను సగేగిలన్స్లు ముఖుగినుత్తిద్దురు, గజ్జె మరుచ్చప్పదచరు ఒర్చియి భయంకరవాద రితయుల్ల దొడ్డ ధ్వయుల్ల అరోపగానున్న మాదుత్తిద్దురు. ఆ అనుభవ గచన్న కశేద్ క వచ్చాగాంద ఎల్ల నదస్యరూ పడెదిద్దారే. మాన్య అధ్యక్షరు మత్తు లపాధ్యక్షరు బగ్గె ఎల్లర్లూ ఒందు బగెయి గౌరపిదే, అపరు ఆ మనుస్యుల్ల నత్తాంశ్రదాయ గచన్న బేసిసికోండు బందిరుపుడక్కాగి అవరిగి నాప్లేరూ ధన్యవాదగాన్ని షిఫ్ సచేకాగిదే. అపరు కాంగ్రెస్ నదస్యర బగ్గె కేష్టు అభిమాన తేర్వరినప్పేకేంద్రాగల ఏరోధ ప్రక్కదచర బగ్గె అప్పుడింద వత్తిసచ్చేకిందగాగల యావ అభిమాద భేధభావనే యన్ను మాదద సమ్మిక్షాతవాగి వత్తిసుత్తిద్దురు. అదక్కాగి ధన్యవాదగాన్నాఫసు త్తేనే. మాన్య అధ్యక్షరు పాలిమేంట్ కోగ్గువుదాగాగల అధివా మత్తాందు కశేగి కోగ్గువుదాగాగల విచకామాదబారదు. ఇల్లే ఆ సభేయ అధ్యక్షంగా ముందువరేయ చేకు ఎందు నమ్మ ఆశ. ఒందువేళే అపరిగి ఆ సభేయుల్లరు ఇ ప్రిల్లిద్దరే రాష్ట్రపాలరాగి కేలనమాదలు అపకాశవాదికోదబహుదు. అపరు ధరిసువ త్తేన్, రాంగ్ కోడ్స్ నేరోదిరె లోకసభేయ అధ్యక్షర జూపక బరుత్తేదే, లోకసభేయుల్ల కొదుచంటయే ఇంస్ట్రూనమ్మ అధ్యక్షరు అనేక రూలంగొగచన్న కేడు త్తిద్దురు. అదే ప్రకార నమ్మ గుబాధ్యక్షరూ కూడ ఒర్చియి రీతయుల్ల నిచెదుకోందిద్దారే, విధానమందలద సేక్కరియిచరు మత్తు సిట్టిందియిచరు నక బకశ యోగ్గురు, నదస్యరిగి బకశ గౌరప తోర్మాత్తిద్దురు. ఆ సభేయ మాన్య నదస్యర్లేరూ సభేయ గౌరచవన్న ఎత్తి కిదియలు బకశవాగి శ్రుయిసిద్దారే. ఆగిరుచ నదస్యర హేతి చుత్త యారు ఇల్గే బరువేరో పనోర్ తియిదు. అవరెల్లరిగా భగవంతను అయ్యారాహోగ్, మన్న కోడర్చెందు కాప్సుసి ఇష్టు కేళలు అపకాత కోణిద్దికాగి మాన్య అధ్యక్రిగి వందినుత్తేనే.

† త్రి. జ. ఎ. గౌద.—మాన్య అధ్యక్షరే, ఈ నభిముఖుందిరువ జీవయవన్ను క్షేత్రమివకవాగి నాయగ్రత్నముతోనే. నన్న ఏత్తరు ఈగాగరీ తమ్ము అభివృద్ధిగాన్నను కేళదారీ. నాను హింగమ్మాతనాడలు ఇష్టపదుపరిల్ల. కెలవు తంగచ కంగపాల్కు త్తుమహార్యోబుర కెత్తిర విచారపామయ మాడికొళ్ళబేకాద ఒందు అడకాత వసగి చొరియతు. ఆగ్ అవరు బెంగళారినిస్తురువ ఎలైప్రవేను ఎందు కేళదాగ నాను అదక్కిలుతర హేడిది. బెంగళారినిస్తురువ చందు ప్రతాంత వాతావరణ, ఒళ్ళయి కపే మతు

(ಶ್ರೀ ಚ. ಎ. ಗೌಡ)

ಮನಸ್ಯಿ ತವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿರುವ ವಿಧಾನವೈಧ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಶಾಸನಭೇಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿರುವ ಮತ್ತು ಮಾವತ್ತೂ ಅಲಂಕರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯತೆ ಪಡೆದಿರುವ ಪರಿಷತ ಹಾಗೂ ಪಂಡಿತರ್ಲೈಟ್ ಮರಾದ ಬಾಳಿಗಾ ರವರು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದವೀರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಭೇಳಿಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಂತರ ತಮ್ಮ ಪ್ರೋತ್ಸಹ, ಪೂರ್ಣ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ತರ್ಕಬಂಡಿವಾದ ನಿಷಯಿಗಳ ವಿಶೇಷಜ್ಞ ಎಷ್ಟು ಮಣಿಗಿಡೆ ಎಂಬುದು ಆ ವಾಹಕೆಯು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಅಭಿಪೂರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಅತ್ಯಾತ್ಮಮವಾದ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಲ ಎಂದು ಹಾರ್ಡ್‌ಸಿನ್ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† SRI S. M. KRISHNA (Maddur).—Sir, permit me to associate myself with the sentiments expressed by Mr. Kanthi and Mr. Sivappa and others. Parliamentary democracy is on trial in our country. Forces can be seen which are strenuously working to undermine the prestige of parliamentary institutions in our country. In this crucial hour it was given to this House under your able leadership to establish some of the most acceptable principles of a well-conducted Legislative Assembly. Sir, I know that speakership is not a bed of roses. You have to weigh the claims and counterclaims of one group or the other, but the devotion, the energy, the skill, the hard work you were able to summon to this endeavour has gone a long way to establish this Legislature as one of the very best in our country and this is no small credit. This is an achievement of a life time of a single person. Sir, when we go back, we can go back with the supreme satisfaction that when parliamentary democracy was at its maximum peril every one of us sitting here in this House ran to the rescue and honour of parliamentary democracy in this State and in this country.

When you were first elected to this high and esteemed office I had the privilege of congratulating you then. Then I very humbly recalled the great name of the great Speaker of the Indian Parliament Sri Mavalankar. I said that your cap, your stature and your demeanour all bring back to my memory Mr. Speaker Mavalankar. Would it be too much if I give expression to my fond hope that in days to come you might be called upon to sit in the very seat which Mavalankar has vacated. With these few words I offer my personal thanks to you for the guidance which you have given to some of us.

The Deputy Speaker of whom we are so fond because he is so close to us and yet so far away from us, has also been courteous, generous and at times more than accommodative. So I offer my sincere thanks to him also.

Our thanks are also due to the Secretary of the Legislature Sri Hanumanthappa and his able assistants and to the staff of the Legislature. Some of us are so closely associated and knit with these people who sit here that every time we turn to our right we see the faces of these smiling men. They were always extremely cooperative with us. They were also to put up with our shortcomings. So I sincerely express our deep debt of gratitude to every one in the staff of the Legislature.

If I may make a particular reference to the Leader of the Opposition who happens to be my leader, and the Leader of the House, Sri S. Nijalingappa who is not here today, though I belong to the Opposition, I have had very cordial relationship with the Government. At times I have been one of the most bitter critics of the Government—even today I am a bitter critic—but criticisms are on principles, criticisms are on policies and criticisms are on omissions and commissions of the Government. Mr. Kanthi has been the principal recipient of some of the brick-bats that I offered. I hold him in the highest esteem; I have no personal rancour. I have charged him for omissions and commissions, but Mr. Kanthi has been able to bear the criticism with a smile. Like that so many others have offered criticisms. If Mr. Lakkappa has made certain personal criticisms against some of the Ministers, let me assure them on behalf of Mr. Lakkappa that he did not have any ill-will to any of the Ministers in his yesterday's performance.

We go back to the electorate again. Let us bury our ill feelings as it is fit to be buried. We will part as well-meaning friends and patriots and when we come back here we will again get together on this great pilgrimage of building a better India, a better country and better parliamentary institution.

Thank you, Sir.

శ్రీ ఎం. కెంటపెండుల్ (గెండపి).—నామి, ఈగారే అనేక స్టేట్ మాటలు తాడివారే. నాను కేష్ట్ కేశ్వరుడిల్లి. తావు రాము నవమి దివస మాటల్లిద్దిరి. రాము నవమి దివస మాటల్లిద్దిరి—బుడికవాగి నాను కేశ్వరునే—రాము దేవర అంత స్టేట్ దారి ఇద్దే ఇరుతే దే ఎందు. వ్యేకుంట బాణగా ఎంబ తమ్ కేనరిగి తక్కుంత ఈ నభగే వ్యేకుంటదే వ్యేభవ తందు వ్యేకుంటక్కుంచుమానచూడిద్దిరి. ఈ నభయ్యల్లి నావు తమ్ము దీపింద అనేక ఎంచుటచున్న కలపుకోందిరక్కుంథాద్దున్న నావు నమ్మి బీఎమానద పయింత మాటలుచంతిల్ల. పరమాత్మను తమగో దీఫ్రం ఆయిరారోగ్య కోష్ట్ ఇన్నో కేష్ట్ న రితి యల్లి దేత సేవ సల్లునువుదక్కే అవకాశ మాడి కోడల ఎందు పరమాత్మనల్లి పాత్రానే మాడుత్తేనే.

శ్రీ ఎ. ఆర్. పంచగావి (గోకాకో).—ననాత్మన్య సభాధ్యక్షరే, ఈ నభేయి ఇదు వచ్చ అవధియి కోనేయి హంతదల్లి ఇవత్తన దివస నావు ఇద్దేయే. ఇల్లయి వరో ఇరుతక్క ఈ నభేయి పరంపరా అదరావన్ను ఎత్తి కిదిదు అదన్ను బేచేసి ఇన్నో కేష్ట్ న లన్నత పరంపరా అదరావ హాశ కోష్ట్ రువుడల్లిదే అత్యంత లన్నత లదిరావ నమ్మి ముంద ఇష్టిద్దిరి. తమ్ముడనే కేశద బదు వచ్చ ఈ నభేయి లపాధ్యక్షనాగి కేలన మాడువ ఒందు సదచకాత ననగి నిశ్చత్తు. విధాన నభేగా అధ్యక్షర అనేక కారిష్టుగుల్లి నాను కాజరిద్దెను. ఈ నభగే తమ్ముధవరు స్టేట్ అగిరువుదు మెగ్సారు దేలాద నొభాగ్య ఎందు అనేక అధ్యక్షరు లపాధ్యక్షరు అంధ పరిషత్తునల్లి అభిపూయ వ్యక్త పదిసిద్ధారే. తావు అత్యంత లన్నత మాటల్లి దివస ఎందు లోర నభేయి అధ్యక్షరూ డ్రైన వ్యద్దరా వయో వ్యద్దరా అద లత్తర ప్రదేశ మాధ్య శ్రద్ధేతద నభాధ్యక్షరూ అభిపూయ వ్యక్త పదిసిద్ధారే. పరదేశ గణంద బంధంథ ప్రతిధిగారు తమ్ము బగ్గె లన్నత అభిపూయ వ్యక్త పదిసిద్ధారే ఎందు దన్ను నావు కేలిద్దేయే ఈ తరువద వ్యక్త నమ్మి నభేయి లన్నత పీఠచన్ను అంకరిసి అదరావాయివాగి ఒర్కె నత్తా నంపురుదాయగాన్ను బేచేసికొందు ఈ నభేయి కాయికరాశను నచేసికొందు ఎందు ఒర్కె వాగ్ఫర్దశన మాడుక్కా బందిద్దేనే. ఇచ్చిప్పు ఈ ప్రాంతానికి తమ్ము నాను నొయిత్తా బందిద్దేనే. ఆదుమాటల గింజు ఒర్కె చూతు ఇరువ కాగే తమగే మాకి ఇప్పుడ విషయ ఇల్ల ఎందు కేశ్వరునేనే. ప్రతిమించు విషయచన్ను అరటుకొందు అదన్ను ఆచవాగి అభ్యాస మాడువ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಹಂಡಗಾವಿ)

ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅಷ್ಟು ರ ಪದಬೀಕು. ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ ದುಡಿದು ಅನೇಕ ಕರಿಣ ಎಷ್ಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಿರಿ. ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಎಷ್ಟುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದಿರಿ. ಒಕ್ಕುಲತೆನ, ಹಿಂದಿನ ಗಿಡ ಹಕ್ಕುವುದು, ಬಂದು ವಿಷಯ, ರಸೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದ ಕಾಯ್ದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೂ ಕೆಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುಹತ್ತೆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಎಷ್ಟುದ್ದಿಲ್ಲಿಯಾ ತಮ್ಮ ಕೈವಾದ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಅಮ್ಮೆ ಅಂತಹನಂಬೇ ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಿರಿ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒರುಪುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡ್ಡಿದ್ದಿರಿ. ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಉತ್ತಮ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ದೇಶ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮಿಂದ ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೆಂದು ಅದರ್ಥ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವದರಿಂದ ತಾವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅದರ್ಥ ಪಾರ್ಯಾರಾಗಿದ್ದಿರಿ. ಉನ್ನತ ಮುಖ್ಯದ ದಾರಿ ತೊರಿಸಿಕೊಂಡ್ರು ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗಾಗಿ ದೇಶ ಸೇವೆಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಚಾನ್ಯನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಪ್ರಿಯರೂ ಬಂದು ಪಾಲನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಿರಿ. ಈ ಸಭೆಯು ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಂಗತ್ವವರೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಉನ್ನತ ಅದರ್ಥ ಹಾಕಿಕೊಂಡ್ರು ದೇಶದ್ದೇಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕ್ರಿಂತಿ ಬೆಳಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಉತ್ತಮ ನಾಯಕರು ಒಳ್ಳೆ ನಾಯಕರು ನಮಗೆ ದೊರಕಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲ್ಲಿದೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಂದು ಉತ್ತಮ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗು ನಮಗೆ ಅದರ್ಥಪಾರ್ಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎನ್. ಶಿವಪ್ಪನವರು ಇಷ್ಟಿತ್ತು ಮೂರವತ್ತು ವರ್ಷ ಕೂಡ ನಾಡಿನ ನಾಯಕರಾಗಿ ದುಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಿತಿ ಇನ್ನಾರೂ ದುಡಿದ್ಲಿ ಬಂದು ಧೈರ್ಯ ದಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಕೂಡ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾಯ್ದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ರಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುದಕ್ಕೆ ಉನ್ನತ ಅದರ್ಥ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಏಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅದರ್ಥವನ್ನು ಅನೇಕರು ಕುಲತಾಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾಗಲಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾಗಲಿ ಬಂದು ಉತ್ತಮ ಸದಸ್ಯಕೆಯಿಂದ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೇರುಶಾರು ಅಸೆಂಬಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರೆ. ಇದೇ ದೇಶಕ್ಕೆ ಈ ಅಸೆಂಬಿಲಿಯು ಬಂದು ಮಾಡಿರುಹಾಗಿದೆ ಅದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ ಆಸೆಂಬಿಲಿ ಕಫೇರಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಹಂಡೆ ಇದ್ದವರು ಮತ್ತು ಈಗ ಇರತಕ್ಕೂವರು ಎಲ್ಲರೂ ನಮಗೆ ಬಂದು ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗ ದರ್ಶಕರಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಪರಿಪಾಠಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಬಾರೆ. ಅದೇರೆಂದೀಯಾಗಿ ಈ ಆನನ ಸಭಾ ಕಫೇರಿಯ ಸಿಂಹಿಂದಿವರ್ಗದವರೂ ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ನಮಗೆ ನಾಡಿದ ಅನೇಕ ಕರ್ಮಿಗಳಿವೆ, ಅ ಕರ್ಮಿಗಳ ಧ್ಯುನಾರೂ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರೂ ನಮಗೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರುಗೂ ನಕಾ ನಾನು ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಫಿಂಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ನಮಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಅನೇಕ ಕರ್ಮಿಗಳಿವೆ, ಅ ಕರ್ಮಿಗಳ ಧ್ಯುನಾರೂ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರೂ ನಮಗೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರುಗೂ ನಕಾ ನಾನು ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಫಿಂಸುತ್ತೇನೆ ಹಾಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಅವರು ಇತ್ತ, ಸಹಕಾರಕಾರ್ತಿಗಾಗಿ ಅವರಿಗೂ ನಕಾ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಫಿಂಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

2-00 P.M.

† Sri M. SRINIVASA NAIK (Sullia).—I associate myself in the high and kind sentiments expressed about your leadership and lead given to establish high parliamentary traditions in this August House. I do not want to touch the other aspects because there is no time. I would say that you acted with energy and devotion as Minister and Speaker. There is no aspect of developmental work that has not drawn your attention. You devoted your attention for the development of Agriculture, Fisheries and industries in the State. You have taken the entire State as your constituency and worked with devotion. You have exhibited your skill both in Ministership and Speakership. You have brought admiration from all over the country to this August House. You have conducted the House in a most orderly way and all Legislatures

should copy this. You have contributed a lot to the State specially to the South Kanara by occupying this exalted position. Once again I thank you for the opportunity given to me to speak on this occasion. May God give you long life, health, prosperity and strength to associate yourself in the development of the State.

MR. SPEAKER.—I must apologise to the House for keeping them till this late hour—it is nearly 2 p. m. now. I did not imagine that so much of time would be taken up for this item on the agenda. In the first place I must say that when this subject was included, my mind was a bit uneasy. But the Secretary prevailed on me saying that it is perfectly customary and therefore it may not be proper not to include it. I was trying to spend all the time available for the day on other items allowing the work to go on till 12.40 p. m. them to allow only 15 minutes for this item. But I miscalculated and that is why I am apologising to you.

One thing that is abundantly clear is that I have not found it difficult to maintain discipline. Some times I have raised my voice perhaps to an undesirable extent which was not proper in keeping the decorum of the House. But during these two hours the members have expressed so many good things about me. I do not really deserve so much of what has been stated. I know it is out of the abundance of the goodness of the honourable members and their affection to me that they have said so much. If there is anything for which we can take credit, may I say, that is for the product, the work transacted on the Floor of the House and the manner in which it has been done, that has earned the appreciation, perhaps in some quarters even a twinge in both outside not only in the public but among those who are well experienced in parliamentary life and who are perhaps the members of the Legislatures elsewhere. That product is the property of this House and not mine because I never participated nor was I expected to participate either in the debate or in the voting. It is the policies that have been enunciated by the Government that have been criticised by the members, agreed upon by them or objected to by them and that has been responsible for earning for this House that high encomium. It is wrong to think that the work is done by the Government.

In the first place the Government is not something different from the legislature. The Government is an Agent of the Legislature. If the Legislature does not give sanction the Government can do little or nothing. In so doing there are norms in a democracy. But it is to be remembered whatever may be the norms, every member has got a right to participate in the debate and the result is that of the House and not of any party whatsoever. It is therefore admitted that those that are actually engaged in the work on the Floor of the House would arrive at a decision and that decision is the decision of the House and not that of the Government alone, and it is open to the House to refuse any thing at any time and give any suggestions to the Government. But the way

(Mr. SPEAKER)

that the parties are trying to discharge their duties looks as though they are perpetually trying to differ from each other and trying to say that what has been done is not proper. That is absolutely necessary. The very purpose of the opposition is to see that not a single pause of the public is mis-spent and anything done by the Government is not done wrongly. When I was called upon by my esteemed friend Mr. Kalthi to become the Speaker, I hesitated. The Office of the Speaker requires certain good qualities, infinite patience, calmness, persuasion and maintenance of temper. He should never lose temper even under the provocative circumstances and he should have profound knowledge of the procedural matters.

I must confess that after I entered into the office, I found my ignorance was colossal, my knowledge was little. But I tried to make it up by trying to absorb as much information as possible by reading as many books as possible, on the subject in the course of my conducting the House I might have committed some mistakes. While presiding over the House I must have made unkind remarks, and given curt replies and I might have been a little unkind to the members. Despite all that they have shown me infinite affection and regard. If I have been able to carry on the work of the House, well it is only on account of the co-operation that has been given to me. I venture to say that no Speaker in any Assembly can assert that he will be able to carry on the work without the co-operation of the entire House. It may be minority it may be the majority. The majority should carry on the work with the co-operation of the minority. The Speaker can never function without the co-operation of the majority and the minority or the entire House. Neither the minority can ever feel that the Speaker can ever carry on without them.

It has been my endeavour and I have said more than once that it is not a question of carrying on the items in the agenda but carrying on the House with me and that I think has given me, has earned for me the abundant affection of members. If there is anything that has been said either here or elsewhere in Bangalore or in Mysore State or elsewhere it is in appreciation of the work done in the House as a whole. There is no separate work done by the Speaker. Therefore, there should be no hasty thinking about it in saying that it is the Speaker that has done this, that it is the Speaker that has built up the status of the House or level of the debate. The Speaker carries the least of burden and he tries to raise it high and tries to help the members by placing at the disposal of the members technical knowledge and procedural matters and never goes beyond that.

I have heard words of appreciation or praise with regard to the work that has been done by this legislature during my tenure of five years. All the credit goes to the entire House, to all the Members

collectively and individually. In the discharge of work, the co-operation that I have received from the Leader of the House and the Leader of the Opposition is almost infinite. The Leader of the House by his presence, by his guidance, by his sage advice, by his personality, by his character, has guided me; at any rate I have received infinite help and guidance from him. But for him, I would not have been able to do what I have been attempting to do and the little that I have been able to achieve, I must certainly thank him for the guidance and co-operation that he has given. Equally so is the Leader of the Opposition. The Leader of the House and the Leader of the Opposition occupy two important places. The Leader of the Opposition, Sri Sivappa has at no time without any exception failed to extend to me his co-operation, his infinite help whenever I needed it and I must sincerely say that I very much appreciate and I am thankful to him and I express my gratitude to him. There are also other Leaders of the various parties. Every one of them has fully co-operated with me. May be, there might have been a few occasions, a fleeting time of a couple of minutes which pale into insignificance over the entire length of the period during which we have assembled and carried on debate, perhaps the percentage i.e. 00.1% it is only during these tense moments, there might have prevailed impressions in the minds of some that I am wrong and I might have felt that others are wrong. But deep down either in the hearts of the Members or in my own heart, there is nothing but affection and nothing but a desire to see that the status of the House is maintained high and I have been able to do it on account of the co-operation of the floor leaders, individual senior members and also individual independent members and the Ruling Party all the help that they could give me. I must therefore say that every help that I have received alone has been the source of strength and it is that help that came to my rescue. Otherwise, I would have floundered.

I must say I have derived infinite inspiration from my predecessor in my office, Sri S. R. Kanthi. It was a peculiar good fortune to take charge of the House at a time soon after Reorganisation when a fusion of five parts took place and when a multitude of vexed problems were there to be faced and they had to be reconciled. The independence of the Legislature was there. How much he has tried and how much he has been able to achieve! I then realised what infinite patience he must have exercised in trying to achieve what he has done. He got all the co-operation from the then Government and was able to achieve it, but the practical side of it dawned upon me after I took this office. I thought I would be able to go a step further in the matter of the independence of the Legislature. I thought I had almost succeeded, but I must say that I found I had not the capacity to see it through. I hope in the years to come it will come about because it is a universally well accepted principle that the Legislature Secretariat should be independent of the executive.

(**MR. SPEAKER**)

My Deputy Speaker had always treated me as a beloved brother would treat an elder brother. At no time had he failed to respond to my request though I did not give him more chances to be in the Chair to guide the deliberations. I wish I had given him! It was remarked that my sitting here had demonstrated that I have got a certain amount of vivacity, stamina and all that. But I may tell you that happiness lies in work; energy gets generated when we work. If on the other hand, we do not work, particularly intellectual work that we are doing, we do not feel happy. The Deputy Speaker has so wisely guided the deliberations. I was very happy to hear words of thanks tendered to him. May I say to the Deputy Speaker that I am grateful to him for the good work that he has done?

Speaking of the panel of Chairmen, I must say that very little chance was given to them. It was only in the first year, or perhaps in the Second year that they had been given some chances. But later on it had been a mere formality to announce the panel of Chairmen.

Very many committees have been appointed. The Chairman of every committee has done very good work. The quality of work and their depth of study and the reports that they have submitted go to show what immense work they have done. The work which the House should have done but for the heavy work-load has been done by these committees which redounds to their credit and the reports that have been presented to the House had been of infinite help. I wish to thank the Chairmen of all the committees.

To my good friends the whips, I must say I owe a deep debt of gratitude to them for co-ordinating the work. Time and again, I have seen them assemble more than once in a day for the purpose of allocating time for the purpose of determining which members will speak and in what order. Through out good co-ordination has been taken place here. The high level of the debate to a large extent is attributable to that. I might have been a little unkind to them by saying: "have whips vanished into the thin air". All that I wanted to impress upon them was to see that they helped me. The work they have done is really infinite and excellent.

The Legislature Secretariat has been very properly appreciated for its good services rendered. I am the best judge of that. The work that has been transacted here is preceded by splendid immense work while receiving questions, shaping them or sealing them for replies. Every hour of work that is done on the floor of the House is preceded by perhaps 50 hours or 100 hours of infinite patience of the staff. They have done their duty and I am sure now at this moment, I have the permission of the House to convey to the staff their sincere thanks for the good work that has been done.

One matter has been an obsession with me. That is what is called the Library Service and the services of the Legislature with regard to their work by way of assistance, giving information, statistics or points that will be helpful in the debate. That I have been attempting to improve. I do not wish to say anything, because, every Member I suppose, has got a brief note I got circulated. I would certainly like a little more attention to be bestowed because it will help Members to adduce proper arguments on the floor of the House without making incorrect statements on facts.

I have now to conclude by making a personal expression of gratitude to you all. None of you, regardless of party affiliations have ever treated me as someone apart from you. You have treated me as one of you, always with a smile and abundant affection. I respect that as an asset which I could not get elsewhere. That treasure I have been able to get here. I can only say that I am grateful to you.

Expressions were made of my continuance or otherwise. I will not touch on that aspect. I would rather keep quiet on that. But I am glad that suggestions were thrown out that the convention that the Speaker's seat should be uncontested, but at the same time, we have to remember one thing. The convention that is supposed to exist in England is under a slightly different set of circumstances. There is but only one legislature there. The complications that exist in our country are not there. Even there, the conventions are not firm; and party affiliations and certain other matters are still in a state of flux and therefore it is not easy to establish a convention.

The Press has always been helpful to us and they have always reflected the work of the House exceedingly well, fairly and absolutely as an accurate report. Whatever they might criticise with regard to certain matters, they have criticised. But reporting has been done well and there has been no occasion for any particular complaint nor has there been any case where I have had to question them and deal with any matter either of breach of privilege or contempt of the House by their projecting a wrong image of the House outside. I would certainly like to say on behalf of the House to the Press: 'you have helped us considerably'. We are grateful to the press because we have to build the country by joint endeavour, as Sri S.M. Krishna put it, all of us, Members, the Press, the Legislature, every one of us are responsible. We have dedicated ourselves to that great endeavour.

To those that are facing the elections, I would like to say: 'May you succeed'. I wish you well regardless of party affiliations because from the first day I was elected to this Office, I have had no party affiliations. That does not mean that I wish this party should be defeated or that party should be defeated. It is my greetings to you all as an individual who has been living with you in this House for the last five years in such endearing affectionate terms, we really feel sad to part

(MR. SPEAKER)

personally, I have never considered myself aloof. I am grateful to you for the affection shown to me.

I will now adjourn the House *sine die*.

The House adjourned sine die at Twenty-five Minutes past Two of the Clock.